



ร่างยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และสังคมเป็นรากฐานที่มั่นคงของชาติ



สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

30 มิถุนายน 2549

ประเด็นนำเสนอ

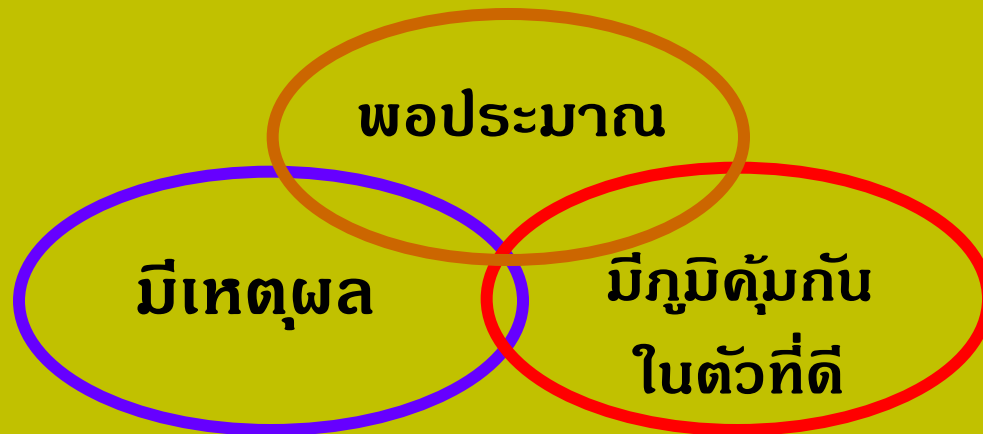
- **กรอบความติดและทิศทางแผน ๔ 10**
- **แนวคิดการสร้างชุมชนเข้มแข็ง แนวทางการพัฒนาและกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์**
- **บทบาทภาคีการพัฒนา**
- **ประเด็นการระดมสมอง**

กรอบแนวคิดของแผนฯ 10

สังคมที่มีความสุข ยั่งยืน "Green Society"

แนวคิดพื้นฐาน "คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา"
"ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง"

ทางสายกลาง



เงื่อนไขความรู้
(รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง)

เงื่อนไขคุณธรรม
(ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน ความเพียร แบ่งปัน)

ทิศทางการวางยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ในระยะแผนฯ 10

เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันให้ระบบเศรษฐกิจและสังคมไทย

มุ่งนำทุนที่มีอยู่ใน
สังคมไทยมาใช้ให้
เกิดประโยชน์
และเสริมสร้าง
ให้เข้มแข็ง

ทุนสังคม

ทุนเศรษฐกิจ

ทุนทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม

วางแนวทาง
เสริมสร้างทุนจาก

บุคคลรอบครัวชุมชน สถาบันประเทศ

1.

**พัฒนาคุณภาพคน
และสังคมไทย**

2

**เสริมสร้าง
ความเข้มแข็งของ
ชุมชนและสังคม**

3

**ปรับโครงสร้าง
เศรษฐกิจให้
สมดุลและแข่งขัน
ได้**

5

**เสริมสร้าง
ธรรมาภิบาลใน
การบริหารจัดการ
ประเทศ**

4

**การพัฒนาบนฐาน
ความหลากหลาย
ทางชีวภาพ**

**สังคมเป็นสุข
พอเพียง เป็นธรรม
และเป็นไทย**

กรอบความคิดในการวางยุทธศาสตร์ชุมชน

ชุมชนเป็นสุขอย่างยั่งยืน
พึ่งตนเอง พึ่งพาอาศัยกัน

ทุนเศรษฐกิจ
มั่นคง

ทุนทางสังคม
ยั่งยืน

ทุนทรัพยากรธรรมชาติ
มั่นคงและสิ่งแวดล้อมดี

เศรษฐกิจชุมชน
(พอเพียง)

ชุมชน
เข้มแข็ง

อนุรักษ์ทรัพยากร
ธรรมชาติและ
พัฒนาสิ่งแวดล้อม

ฐานข้อมูลชุมชน
จัดการองค์ความรู้เก่า+ใหม่
กระบวนการเรียนรู้+เครือข่าย
ต่อเนื่องสม่ำเสมอ

การสร้างภูมิคุ้มกัน

- . ครอบครัวยุคใหม่
- . หลักประกันในชีวิต
- . บ-ว-ร/วัฒนธรรม/ศาสนา
- . เข้าถึงสื่อสารสนเทศ

ภาคีการ
พัฒนา

กลไกขับเคลื่อน

- แผน
- ปรับ กม.
- บูรณาการ
- บุคลากร
- ตัวชี้วัดสุข

ร่างยุทธศาสตร์ที่2

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม

เป้าประสงค์

**ชุมชนอยู่เย็นเป็นสุข
มีดุลยภาพภายใต้ศักยภาพชุมชน
สามารถพึ่งตนเอง มีภูมิคุ้มกัน
ทันต่อการเปลี่ยนแปลง**

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ด้วยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน การจัดการองค์ความรู้และเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายการเรียนรู้
2. เพื่อใช้พลังที่เข้มแข็งของชุมชนไปสร้างสรรค์ ดุลยภาพการพัฒนาที่นำไปสู่การสร้างภูมิคุ้มกัน และแก้ปัญหาคความยากจน
3. เพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการใช้ทุนทาง เศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลและ เกื้อกูล อยู่ร่วมกับระบบนิเวศได้อย่างสันติสุข

เป้าหมาย

➤ จำนวนชุมชนที่เข้มแข็ง พึ่งพาตนเอง
ด้านเศรษฐกิจ มีการบริหารจัดการที่ดี
มีกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต มีกระบวนการ
การเรียนรู้ มีการจัดสวัสดิการชุมชน
มีความมั่นคงด้านอาหาร และมีเครือข่าย
เพิ่มขึ้น

**1. เสริมสร้าง
ความเข้มแข็ง
ของชุมชน**

**2.สร้างความมั่นคง
ของเศรษฐกิจ
ชุมชน**

**แนวทาง
การพัฒนา**

**3. เสริมสร้าง
ศักยภาพชุมชนใน
การอยู่ร่วมกับ
ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม**

**4. พัฒนากลไก
การขับเคลื่อน
คุณภาพ
การพัฒนา**

แนวทางที่ 1

เสริมสร้าง ความ เข้มแข็ง ของชุมชน



- ❖ ส่งเสริมการรวมตัวทำกิจกรรมเพื่อชุมชน
อย่างต่อเนื่อง ประเด็น/พื้นที่
- ❖ จัดการองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้
 - สำรวจ รวบรวม จัดทำฐานข้อมูล
 - พัฒนาความรู้เดิม+ต่อยอดสร้างความรู้ใหม่
 - กระบวนการเรียนรู้ วิเคราะห์ปัญหา
ทดลองปฏิบัติจริงจากฐานทรัพยากร
เชื่อมโยงเครือข่ายเรียนรู้ แผนชุมชน
- ❖ สร้างภูมิคุ้มกัน/หลักประกันชีวิต
 - ครอบครัวอบอุ่น
 - การศึกษาตลอดชีวิต/สร้างบรรยากาศ
 - ความมั่นคงด้านรายได้/การคุ้มครอง
 - ประชาคมสุขภาพ/ความมั่นคงอาหาร
 - เตรียมความพร้อมชุมชน+อปท.
ประสานจัดการความเสี่ยง
 - เชื่อมโยงบทบาท บ-ว-ร สร้างจิตสำนึก
สาธารณะ



แนวทางที่ 2

สร้างความ มั่นคงของ เศรษฐกิจ ชุมชน



- ❖ การรวมกลุ่มเพื่อการผลิต/แปรรูป เพียงพอการบริโภค ส่วนเกินแลกเปลี่ยน/ขาย
- ❖ ขยายงานภาคการผลิตและบริการให้เกิดการจ้างงานในท้องถิ่น & พื้นที่ห่างไกล
- ❖ ส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างเครือข่าย
- ❖ การนำภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาสร้างสรรค์คุณค่าสินค้า&บริการ
- ❖ สร้างระบบการบ่มเพาะวิสาหกิจชุมชน ควบคู่กับการพัฒนาความรู้ด้านการตลาด และทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นผู้ประกอบการ

แนวทางที่ 3

สร้างศักยภาพ
ชุมชนในการ
อยู่ร่วมกับ
ทรัพยากร
ธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม



- ❖ พัฒนาศักยภาพชุมชนในการอนุรักษ์
ฟื้นฟู การจัดการและการสร้างกลไก
ปกป้องคุ้มครองทรัพยากร & สวล.
- ❖ กระจายอำนาจการจัดการและส่งเสริม
สิทธิชุมชนในการเข้าถึงทรัพยากร เพื่อ
การยังชีพอย่างเป็นธรรมและให้มี
เครือข่ายชุมชนในการบริหารฯ
- ❖ เสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับ อปท.
ในการบริหารจัดการ

แนวทางที่ 4



พัฒนากลไก
การขับเคลื่อน
คุณภาพ
การพัฒนา
ชุมชน

ECONOMIC
INTEGRATION



- ❖ เชื่อมโยงแผนชุมชนกับแผนระดับต่าง ๆ
- ❖ บูรณาการกิจกรรมภายใต้วาระแห่งชาติ
ให้เชื่อมโยงกับบริบทของชุมชน
- ❖ จัดให้มีมาตรการทางสังคมในชุมชน
- ❖ มาตรการทางกฎหมายการนำเข้าสารเคมี
การเงิน การคลัง ลดหย่อนภาษี
- ❖ ใช้สื่อในชุมชนทุกรูปแบบให้ความรู้/
สร้างค่านิยมที่ดี
- ❖ จัดตั้งกลุ่ม/เครือข่าย/สหกรณ์ เพิ่มขึ้น
และสร้างอาสาสมัครชุมชน
- ❖ สร้างระบบเตือนภัยของชุมชนในมิติต่างๆ จัดทำ
ตัวชี้วัดความสุข/ M&E เชื่อมโยงทุกระดับ

บทบาทภาคีการพัฒนา

วิ

ชุมชน

ประสานเชื่อมโยง การพัฒนาทุกระดับ ทกมิตี ปรับระบบคิด/วิธีทำงาน/ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ศก. และ ศก. ที่เกินขีดความสามารถชุมชน จัดสรร งบประมาณสนับสนุน

แกนนำขับเคลื่อนการพัฒนาทุนทางสังคม เลี้ยงดูอบรม ดูแลครอบครัว มีบทบาทหลักในเวทีชุมชนร่วมกับสถาบันศาสนา โรงเรียน อปท. จัดการองค์ความรู้

องค์กรพัฒนาเอกชน

สถาบันการศึกษา

จัดการ/ถ่ายทอดองค์ความรู้ เป็นพี่เลี้ยง และช่วยเหลือชุมชนขาดแคลน/ประสบปัญหา

วิจัยร่วมกับชุมชนโดยชุมชนเป็นนักวิจัยหลัก สร้างศักยภาพชุมชนในการจัดการความรู้ ต่อยอดภูมิปัญญานำไปสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ

เอกชน

สถาบันศาสนา

สนับสนุนการวิจัย/ทรัพยากร/วิทยาการ กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อสังคม วิสาหกิจชุมชน

ปลูกฝังค่านิยม จิตสำนึก ทักษะ ทักษะปฏิบัติ ร่วมกับสถาบันการศึกษาชุมชน ครอบครัว

วิ

ปลูกจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรม เป็นแกนกลางให้ข้อมูลข่าวสารที่มีสาระสร้างสรรค์เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน

จุดมุ่งหมายการพัฒนา "ชุมชน" และบทบาทภาคี



การเชื่อมโยงกลไกการขับเคลื่อนและสนับสนุน

บุคคลรอบครัวชุมชน สถาบันประเทศ

แนวทางดำรงชีวิตแบบพอเพียง

แผนชุมชน+แผนท้องถิ่น

แผนบริหารราชการแผ่นดิน+แผนองค์กร/สถาบัน

ประเด็นในการระดมสมอง

⇒แนวทางและกระบวนการเสริมสร้าง
ความเข้มแข็งของชุมชน

⇒กลไกการขับเคลื่อนดุลยภาพ
การพัฒนา

⇒ บทบาทภาคีการพัฒนา



www.nesdb.go.th